

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 133. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211094335776/facsimile.pdf (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

hans forfatterkab blot haft få, men gode læsere. Heriblandt ikke mindst andre forfattere, bl.a. Johs. V. Jensen, som han følte sig knyttet til, dels som direkte inspirationskilde i begyndelsen af forfatterkabet, dels som ven og kollega senere. Da Hjortø var død – den nu blinde forfatter omkom som nævnt ved en trafikulykke i 1931 – udsendte Johs. V. Jensen hans sidste bog, en samling erindringsstykker og friere tekster, *Under det svindende lys*, 1933.

2. Inspiration

Forsiden af Knud Knudsen-Hjortø's debutbog *Syner* er prydet af en tegning udført af Johannes Holbek (1872-1903). Den viser en nøgen, violinspillende mand, der skyder op fra et råget underlag, stående mellem et stort stiliseret øre til venstre og en struktur til højre, der minder lidt om nervevæv. Han spiller lidenskabeligt, denne åmand, der står mellem den ydre verden og den indre. Det forløbende spil svarer nøje til *Syner*'s begyndelse, hvor det dog ikke er i fossen, der spilles, men inde i Elvehøj. I begge tilfælde er der tale om litterære lokaheter, der lader den spillende udfolde sin demoniske glød – hentet fra den danske folkløse, som Hjortø var fortrolig med fra sin barndom.

I 1899 var Hjortø 30 år. Han var en selvbevidst bondeson, havde en bæreeksamen og et langt, men uafsluttet universitetsstudium bag sig. Han var med andre ord orienteret i sin tid, kunne sit kulturelle og litterære pensum fra den danske og franske romantik og naturalisme. Han følte sig tæt på tidens litterære hovedstrømning, symbolismen, og han valgte at debutere kort for udgivelsen af *Syner* i det avantgardistiske tidsskrift *Vagten*, hvor bl.a. den ildsprudende Johs. V. Jensen og pambelskriveren Harald Kidde skrev. Hjortø's første stykke var et afinit af *Syner*, betitlet »Rapsodi». Debutbogen udkom i november på Det Schlubscheske Forlag – Henrik Pontoppidan var forlagets anbefalende konsulent. Hjortø gik altså bevidst ind i tidens hotteste litterære miljø.

Den stærkeste udløsende faktor i den eksplosionsagtige inspiration, som – efter hans eget udsagn – tvang Hjortø til at skrive *Syner*, er næppe litterær. I Paris oplevede han først og fremmest